

Hemels raderwerk

Tentoonstelling over astronomische uurwerken, Uurwerkenmuseum Zaandam

Het Museum van het Nederlandse Uurwerk (MNU) in Zaandam viert het Internationaal Jaar van de Sterrenkunde met een speciale tentoonstelling van klokken met astronomische mechanieken. De tentoonstelling wordt op 15 september 2009 geopend door wethouder R. Ootjers van Zaanstad en duurt tot 1 november 2009. In deze tentoonstelling zijn naast instrumenten uit de eigen collectie een twaalfstal tijdelijke bruiklenen opgenomen.

Onze aardse tijd is geijkt aan de schijnbare beweging van de sterren, en de bewegingen van de hemellichamen zijn een bron van inspiratie geweest voor uurwerkmakers. Te zien zijn een wereldtijd klok met de tijden van alle plekken op de aarde, die ook de tijden van zonsopkomst en -ondergang weergeeft, en daarnaast onder meer klokken met een planisferium (de bewegende sterrenhemel), een planetarium (het bewegende zonnestelsel) en een tellurium (de bewegende aarde). Opvallende objecten zijn o.a. een staande klok met een plastisch uitgevoerd planetarium, een tafelklok met planisferium en een zeldzaam maanmechaniek dat o.a. de hoogte van de maan boven de horizon toont, een pendule met eeuwigdurende kalender en aanduiding van zons- en maanverduisteringen en een vroeg astronomisch halshorloge. Ook veel van de andere uurwerken in de collectie van het museum hebben soms fraai uitgevoerde astronomische aanduidingen: kalenders, schijngestalten van de maan en dergelijke. In eerste instantie staat bij de astronomische mechanieken de kalenderfunctie voorop. Na de Renaissance krijgen astronomische mechanieken meer de functie van het zichtbaar maken van wetenschappelijke inzichten.

In aanvulling op de getoonde instrumenten worden films en animaties vertoond over de beweging van de hemellichamen, hun invloed op de aarde en een aantal mechanische voorstellingen hiervan.

Hierbij krijgt het Antikythera-mechaniek speciale aandacht. Het vroegst bekende voorbeeld van een kalendermechaniek is het Antikythera-mechaniek, dat dateert uit de tweede eeuw voor Christus. Het museum organiseert naast de tentoonstelling op 30 oktober 2009 het Antikythera-symposium over de nieuwste inzichten over dit mechaniek. De tentoonstelling is te zien van 15 september tot 1 november 2009. Groepsbezoek is mogelijk. Het symposium vindt plaats op 30 oktober 2009. Zie hierover het afzonderlijke persbericht.

Meer informatie:
Museum van het Nederlandse Uurwerk
Carel Hofland
Tel: 06-48185114
E-mail: directeur@mnuurwerk.nl
Website: www.mnuurwerk.nl